

НАЧАЛЬНИК АРТЫЛЕРЫІ ЗАХОДНЯГА ФРОНТУ

Наш зямляк, таленавіты военачальнік Іван Паўлавіч Камера ў час Вялікай Айчыннай вайны ўзначальваў артылерыю Заходняга фронту, войскі якога абаранялі Маскву.

Будучы абаронца Масквы нарадзіўся ў вёсцы Малыя Жухавічы (цяпер – Карэліцкі раён Гродзенскай вобласці) 15 (27) снежня 1897 года ў шматдзетнай сялянскай сям’і. Пачатковую адукацыю ён атрымаў у царкоўна-прыходскай школе роднай вёскі, затым вучыўся ў рамесным вучылішчы, пасля заканчэння якога падаўся на заробкі ў Петраград, дзе працаваў токарам на заводзе, адкуль яго звольнілі за ўдзел у забастоўках.

Як сведчаць дакументы, у ліпені 1918 года Іван Камера быў мабілізаваны ў Чырвоную Армію. У перыяд грамадзянскай вайны ён служыў ваенкамісарам 6-га Петраградскага палка, а затым заняў тую ж пасаду ў гаубічным артылерыйскім дывізіёне 27-й дывізіі 5-й арміі спачатку на Усходнім фронце, а потым – на Заходнім у 15-й і 16-й арміях. Наш зямляк браў удзел у баях супраць войск Калчака, а затым ваяваў з белапалякамі ў Заходняй Беларусі.

У лістападзе 1920 года ён стаў курсантам Вышэйшай артылерыйскай школы горада Петраграда, а праз некалькі гадоў быў прызначаны камандзірам 25 конна-артылерыйскага дывізіёна 5-й Асобай кавалерыйскай брыгады. У 1929-1930 гадах наш зямляк з байцамі Асобай Далёкаўсходняй арміі пад камандаваннем В.К.Блюхера ўдзельнічаў у баях з ворагам у раёне Кітайска-Усходняй жалезнай дарогі. За мужнасць і адвагу яшчэ ў 1930 годзе атрымаў першую высокую ўзнагароду – ордэн Чырвонага Сцяга.

У 1933 годзе ён стаў начальнікам артылерыі Першай Ціхаакеанскай стралковай дывізіі. Праз тры гады закончыў артылерыйскія камандныя курсы і ў 1938 годзе быў прызначаны начальнікам артылерыі стралковага

корпуса, а ў 1940 годзе, атрымаўшы чарговае званне генерал-маёра, заняў пасаду начальніка артылерыі Паўночна-Каўказскай ваеннай акругі. За ўдзел у вайне з белафінамі ў тым жа 1940 годзе атрымаў другую высокую ўзнагароду – ордэн Леніна.

У пачатку Вялікай Айчыннай вайны Івана Паўлавіча прызначылі начальнікам артылерыі 19 арміі Заходняга фронту. Чырвоная Армія вяла цяжкія абарончыя баі з намнога большымі сіламі нямецка-фашысцкіх войск. У гэтых баях немалаважную ролю сыграла артылерыя пад камандаваннем Івана Паўлавіча Камеры, якой даводзілася весці абстрэл варожаў пазіцый, з цяжкасцю стрымліваючы атакі ворага.

У лістападзе 1941 года наш зямляк атрымаў пасаду намесніка камандуючага войскамі і ўзначаліў артылерыю Заходняга фронту. Войскі гэтага фронту ўдзельнічалі ў абарончых аперацыях на подступах да Масквы. У ходзе баёў гітлераўцам былі нанесены цяжкія страты і сарваны іх план маланкавага наступлення. У снежні 1941 - студзені 1942 года арміі Заходняга фронту прынялі ўдзел у контрнаступленні пад Масквой, разграмілі і адкінулі нямецка-фашысцкія войскі ад горада. Мужна змагаўся з ворагам пад Масквой воін-беларус Іван Паўлавіч Камера. 27 снежня 1941 года ён атрымаў званне генерал-лейтэнанта артылерыі і быў узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга, на наступны год атрымаў такую ж узнагароду.

У 1943 годзе арміі Заходняга фронту ліквідавалі ржэўска-вяземскі плацдарм гітлераўцаў. У гэты час наш зямляк быў узнагароджаны ордэнамі Суворова 1-й і 2-й ступені, у чэрвені 1943 года яму было прысвоена званне генерал-палкоўніка артылерыі. У канцы 1943 - пачатку 1944 года войскі Заходняга фронту развівалі наступленне на віцебскім і аршанскім напрамках. За ўмелае вядзенне баёў наш зямляк быў узнагароджаны чацвёртым ордэнам Чырвонага Сцяга і ордэнам Айчыннай вайны 1-й ступені.

На жаль, незадоўга да вызвалення родных мясцін, у маі 1944 года, Іван Паўлавіч Камера трапіў у шпіталь, па стану здароўя не змог болей прымаць удзел у баях і вымушаны быў пайсці ў адстаўку.

Пасля вайны наш зямляк жыў у Маскве, дзе 21 студзеня 1952 года закончыўся яго жыццёвы шлях. Памяць пра мужанага воіна зберагаюць музеі Беларусі.

Святлана КОШУР

На фота: военачальнік Іван Паўлавіч Камера з вёскі Малыя Жухавічы, што на Карэліччыне.